

Hertenkamp Enkhuizen

Jaarverslag 2020

01-01-2020.

Stichting Natuur en Milieu Educatief Centrum Enkhuizen e.o.(werknaam) Hertenkamp Enkhuizen

Wilhelminaplantsoen 2

1601 LS Enkhuizen

tel: (0228) 32 03 10

website: www.hertenkampenkhuisen.nl

Opgesteld door: N. Dol

dd. 18-01-2021

	Pag.
INHOUDSOPGAVE	
1 Van het bestuur	3
1.1 Bestuurssamenstelling	3
1.2 Hoofdpijnen van bestuur	3
1.3 Wat gaan we doen in 2021?	4
1.4 Kansen	4
1.5 Risico's	5
Ondertekening	5
2 Hertenkamp Enkhuizen, een bezoekerscentrum	6
2.1 Algemeen	6
2.2 Organisatie	6
2.3 Medewerkers	6
2.4 Vrijwilligers	7
2.5 Dagbesteding	7
2.6 Verhuur	7
2.7 Fondsen	8
2.8 De verwachtingen voor 2021	8
3 Educatie	8
3.1 Aanbod	8
3.2 Resultaten	9
3.2.1 NME afdeling	9
3.2.2 Schooltuintjes	11
4 Kinderboerderij (Syngentahoeve)	14
4.1 Algemeen	14
4.2 Dieren	14
4.3 Stallen en omgeving	15
4.4 Stagiaires	16
4.5 Vrijwilligers	16
4.6 Activiteiten	16
4.7 Bezoekers	16
4.8 Verwachtingen voor 2021	17
5 Terrein- en gebouwenbeheer	17
5.1 Algemeen	17
5.2 Gereedschappen en materialen	17
5.3 Vrijwilligers	18
5.4 Taakverdeling	18
6 Natuurtuin	18
6.1 Algemeen	18
6.2 Vrijwilligers	18
6.3 Conclusies terrein en gebouwen	18
6.4 Verwachtingen voor 2021	18
7 Theetuin/ horeca	19
7.1 Algemeen	19
7.2 Vrijwilligers	19
7.3 Conclusies terrein en gebouwen	19
7.4 Verwachtingen voor 2021	20
8 Facilitair	20
8.1 Administratie	20
8.2 Schoonmaak	21

1. Van het bestuur

Het achter ons liggende jaar 2020 is, zoals voor iedereen, een bijzonder jaar geweest. En wel hierom:

- Halverwege het jaar (per 1 juli) heeft de penningmeester, R. Maartens, afscheid van ons genomen.
- Na een intensieve zoektocht naar een nieuwe kandidaat kon per 14 december de vacante functie ingevuld worden, zodat het bestuur weer compleet was met 5 leden, 2 adviseurs.
- De onderwerpen die het bestuur bezig hielden waren zeer divers, maar werden vooral gestuurd door de ontwikkelingen van het bezoekerscentrum (het eerste jaar na de oplevering), de financiële zorgen die daarbij kwamen en door COVID-19 met de gevolgen die deze voor het functioneren van het bezoekerscentrum had, bepalend voor zowel de financiën als de activiteiten.

1.1 Bestuurssamenstelling

In 2020 heeft het bestuur 6 keer regulier vergaderd. Het bestuur bestond per december 2020 uit de volgende personen:

T. Boersma	Voorzitter a.i.
N.P. Dol	Secretaris
W. van Dam	Penningmeester
H. Lub	Bestuurslid evenementen
N.S. Rustenburg	Bestuurslid PR
J.C. Nolthenius	Adviseur
J. J. Meester	Adviseur

Het bestuur wil haar medewerkers, vrijwilligers en alle anderen die zich in 2020 hebben ingezet om alle activiteiten tot een goed einde te brengen, nogmaals van harte bedanken.

1.2 Hoofdpijnen van bestuur

De hoofdpunten van 2020 voor het bestuur waren:

1. Invullen van de vacature penningmeester. In januari kondigde de penningmeester zijn vertrek aan. Een half jaar bleek niet voldoende te zijn om een geschikte penningmeester aan te trekken. Uiteindelijk werd via persoonlijke contacten een nieuwe, geschikte kandidaat gevonden en in december benoemd.
2. Overstap van DGO naar Woestenburg voor de loon- en personeelsadministratie. De functie van penningmeester werd nog ingevuld naar de 'oude' normen van De Witte Schuur: veel handelingen werden door de penningmeester gedaan. Het bestuur besloot, vanwege de groei van de organisatie en de zwaarte van de uit te voeren taken, deze gedeeltelijk uit te besteden aan een administratiekantoor in Enkhuzen. Hier wordt vanaf heden de personeelsadministratie gedaan en de financiële jaarstukken opgemaakt.
3. Omschakeling van de huurovereenkomst met Leekerweide voor dagbesteding naar een werkovereenkomst met Stichting Landzijde. De opbrengst van de verhuur aan Leekerweide was ruim onvoldoende om de exploitatie te dekken volgens de verwachtingen (exploitatieplan 2018 - 2021), De huuroopbrengst was afhankelijk gesteld van het aantal gevulde dagdelen dagbesteding, met een minimum van € 10.000 op jaarbasis. In de begroting was gerekend met € 93.000. Een gat, dat niet te dichten bleek. Op 1 juli 2020 is de overeenkomst met Leekerweide opgezegd, in de verwachting voor de dagbesteding meer inkomsten te kunnen genereren (gesprekken met de Stichting Landzijde gaven dit aan). 28 december was de laatste werkdag van LW. De omschakeling gaf onrust bij de deelnemers (uitgebreid in het NHD belicht); uiteindelijk zijn drie deelnemers uit onvrede gestopt en hebben de andere 15 personen aangegeven door te willen gaan.
4. De intentie om de lama's te verwijderen van de weiden. Nadat op de personele lasten was bezuinigd en de kosten voor andere uitgaven werden verlaagd, moest ook gekeken worden naar de kosten van het dierenbestand. Van alle dieren bleken de lama's de grootste kostenpost te zijn. Daarbij kleven andere nadelen aan het houden van deze dieren (vertrappen weiden, spugen naar bezoekers, kosten dierenarts). Reden voor het bestuur om te besluiten de lama's te verwijderen. Na een persbericht

hierover brak een mediastorm los, voornamelijk aangestuurd door deelnemers van de dagbesteding. Vervolgens bemoeide de hele gemeenschap (inclusief de gemeenteraad) zich ermee met als gevolg, dat voor het behoud van de dieren een 'inzamelingsactie' is gestart. Deze leverde te weinig op. De gemeenteraad wordt om een uitspraak gevraagd over financiële gevolgen van het behoud van de dieren als de raad wenst dat deze moeten blijven. Dit onderwerp geeft ook aan, dat de communicatie met de deelnemers van de dagbesteding beter moet, de voorbereiding voor dit soort ingrijpende aanpassingen beter moet.

5. COVID-19; de maatregelen en de consequenties. Per 1 januari zouden we volop aan de slag gaan met de Theetuin, de agenda was gevuld met school- en vrije-tijds activiteiten, het aantal deelnemers aan de dagbesteding begon aan te trekken, de eerste boekingen voor gebruik van onze ruimten waren binnen, het personeelsbestand was op orde, kortom we stonden klaar voor het nieuwe jaar. Dat heeft niet lang geduurd. Half maart kwam de eerste Lock down, die tot 1 juni duurde, vervolgens kwam de tweede Lock down in oktober. Alle activiteiten zijn als gevolg van de maatregelen stilgezet, geannuleerd of afgezegd. De enige activiteit die we konden uitvoeren was De Schooltuinen, dankzij bijzondere inzet van onze medewerkers en de scholen. De financiële consequenties laten zich raden: geen/ nauwelijks inkomsten, geen publiek, geen gezellig rumoer, terwijl de kosten doorliepen. De enige tegemoetkoming waarvoor de Stichting in aanmerking kwam was de TOG voor € 4.000.
6. Overleg met de gemeente; met name over de financiën. Het aantal gesprekken met de stuurgroep is niet exact geteld, het zullen er zo'n 6 zijn geweest. Het onderwerp betrof de voortgang van de ontwikkelingen en de financiën die daarbij van belang zijn. Onenigheid met de gesprekspartners over de inkomsten dagbesteding leidden niet tot bijstelling van de verwachtingen/ begroting. Uiteindelijk werd, vanwege een andere financiering van de dagbesteding, besloten een nieuw exploitatieplan op te stellen. Daarover kon met de gemeente geen éénduidig beeld worden gevormd. Daarop heeft het college van B&W in december besloten om met een extern onderzoek duidelijkheid te laten verschaffen over de financiële positie. Dit onderzoek zal plaatsvinden voor eind februari 2021.

1.3 Wat gaan we doen in 2021?

In 2021 zal het bestuur zich vooral richten op:

- Ontwikkeling van de mogelijkheden van de dagbesteding, de optimalisatie van de activiteiten waaruit mensen een keuze kunnen maken, naast de dagelijkse vaste klussen.
- Zorgen voor een solide financiële basis voor nu en de toekomst.
- Het behalen van het keurmerk Landbouw en Zorg voor de dagbesteding.
- Het behalen van het keurmerk Kinderboerderijen (vSKBN).
- De officiële opening is niet gedaan vanwege COVID-19. Als het virus het toelaat, zullen we in het voorjaar groots uitpakken om de opening alsnog te vieren. We zijn klaar om de bezoekers vanuit geheel West-Friesland te ontvangen. De locatie is prachtig en we gaan leuke interessante activiteiten organiseren.

1.4 Kansen

Het nieuwe jaar zal ons ook nieuwe kansen geven:

1. Door het ontplooiën van meer activiteiten worden meer inkomsten gegenereerd om de bijdrage van de gemeente en de afhankelijkheid daarvan zo laag mogelijk te houden.
2. Er worden meer sponsors gevonden door het opzetten van goed beleid en een stevig netwerk.
3. Het behalen van het Keurmerk Kinderboerderijen staat min of meer garant voor een hoge kwaliteit van de kinderboerderij. Dit keurmerk is niet nodig voor de rest van het Hertenkamp, maar straalt hier wel over uit.
4. Het behalen van het keurmerk Landbouw en Zorg staat garant voor een goede werkplek voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.
5. Een goede PR voor het gehele centrum op alle onderdelen. Vooral voor de dagbesteding is het belangrijk, dat deze goed wordt opgezet.

1.5 Risico's

1. Het COVID-19 virus; als de pandemie aanhoudt, zal dit ongetwijfeld op alle onderdelen van het bezoekerscentrum nadelige effecten hebben.
2. Aantal bezoekers en afnemers van (school-)programma's.
Er zullen voldoende bezoekers moeten komen. Dit houdt natuurlijk verband met de aantrekkelijkheid van het Hertenkamp, maar ook met andere zaken zoals economische ontwikkelingen, vindbaarheid van de locatie en ontwikkelingen in de omgeving.
3. Aantal deelnemers dagbestedingsactiviteiten.
Ondanks dat het Hertenkamp een locatie is met diverse en kwalitatief goede dagbestedingsmogelijkheden, blijft het afhankelijk van de interesse van zorgverleners en deelnemers. Ook kunnen de belangen van zorgverleners hierin een rol spelen (voorkeur andere locaties). Voor de invulling van de dagbesteding blijft het Hertenkamp afhankelijk van de interesse en plaatsing van deelnemers via zorgverleners en WMO. Veel medewerkers in de zorginstellingen kennen Hertenkamp helaas (nog) niet als mogelijke werkplek voor dagbesteding voor hun cliënten. Gerichte PR is hier belangrijk.
Actieve participatie van de gemeentelijke WMO medewerkers blijft van belang voor de continuïteit.
4. Bezuiniging Sociaal Domein.
Met enige regelmaat ontvangen gesubsidieerde organisaties in het sociaal Domein, waaronder ook het Hertenkamp, waarschuwingen dat er flinke bezuinigingen gaan plaatsvinden "waar eenieder de pijn van zal ondervinden". Deze blijken voort te komen uit de forse overschrijdingen in de Jeugdzorg, omdat gemeenten daar te weinig budget van het Rijk voor ontvangen. De gemeenten hebben al uitgebreid aan het Rijk aangegeven, dat dit anders moet. Als deze bezuiniging ook neerslaat op het net gereedgekomen Hertenkamp, moeten wij ons bezinnen op personele bezetting, openingstijden, aanbieden van activiteiten etc. De huidige financiële positie van het Hertenkamp is dermate fragiel dat dit onmiddellijk negatieve effecten zou hebben. De verlenging van de huurovereenkomst per 01-01-2020 is nog niet ondertekend. En de vraag is of het bestuur zich dan nog wel in dit financiële avontuur wil begeven.

Dankwoord:

Graag willen we onze dank uitspreken aan:

- Onze oud-penningmeester R. Maartens. Hij heeft jarenlang als een 'waakhond' voor onze financiële zaken gezorgd en vele onderhandelingen met externe partijen voor zijn rekening genomen. Zijn inzet voor de realisatie van onze nieuwbouw is groot geweest. Zonder zijn deskundige inbreng was dit alles niet zo tot stand gekomen.
- onze sponsoren. Zij maken ons werk in/ van het bezoekerscentrum in Enkhuizen financieel mogelijk. Hun hulp/ ondersteuning was onontbeerlijk! Natuurlijk hopen wij op hun ondersteuning voor het komende schooltuinseizoen in 2021.
- Onze geweldige vrijwilligers. Zij zorgen in de uitvoering, dat onze plannen kunnen worden uitgevoerd door hun geweldige en trouwe inzet.

Tuinvrijwilligers in overleg

T. Boersma a.i.

N.P. Dol

W. van Dam

Voorzitter

Secretaris

Penningmeester

Onder het vergrootglas

2. Hertenkamp Enkhuizen, een bezoekerscentrum

2.1 Algemeen

Het is een bijzonder jaar geworden, 2020. Bijzonder en stil. Waar veel activiteiten gepland stonden, viel de COVID-19 als een mistige damp over ons heen. De consequenties en de gevolgen van de maatregelen zijn hiervoor al beschreven.

Het werd in plaats van een mooi eerste jaar, een verloren eerste jaar. Voor elk startend bedrijf is het eerste jaar bepalend voor de toekomst; we hebben het helaas niet kunnen beleven.

De inkomsten en de uitvoering van onze activiteiten bleven dus sterk achter bij de verwachtingen; op alle fronten: educatie, dagbesteding, horeca. Zelfs onze officiële opening hebben we moeten uitstellen.

2.2 Organisatie

Het bezoekerscentrum kende in 2020 vijf afdelingen; per 1 januari 2021 wordt de dagbesteding als afdeling toegevoegd.

- ❖ Educatie (de Witte Schuur), met Schooltuinen en kookstudio.
- ❖ Kinderboerderij (Syngentahoeve).
- ❖ Ontvangstruimte (Theetuin).
- ❖ Terrein- en gebouwenbeheer, waaronder de Natuurtuin (voorheen Natuurtuin).
- ❖ Backoffice: Facilitair, Financiële administratie, Secretariaat, Pr & Evenementen

De samenwerking tussen de verschillende afdelingen is vaak essentieel; sommige activiteiten overlappen elkaar, zodat overleg en prioriteren van activiteiten noodzakelijk is. Een van de resultaten van dat overleg is de jaarkalender met publieksactiviteiten. Tweewekelijks vindt een Centraal Werk Overleg (CWO) plaats, waarbij alle afdelingen aanschuiven en verslag doen van hun huidige en toekomstige activiteiten. Alle afdelingen hebben hun eigen jaarverslag.

2.3 Medewerkers

Gedurende 2020 is de organisatie qua bezetting in sterkte afgenomen. Op de posten locatieleiding en NME zijn dagdelen ingeleverd, een besparing van 0,2 fte. De organisatie bestond op 31-12-2020 uit de volgende onderdelen.

Educatie (alle NME activiteiten):	1,41 fte
Tuinen (Natuurtuin en Schooltuinen):	0,66 fte
Beheer gebouwen en terreinen:	0,66 fte

Beheer kinderboerderij:	0,60 fte
Backoffice:	0,43 fte
Locatieleiding:	<u>0,40 fte</u>
Totaal:	4,16 fte.

Deze bezetting is echter nog niet optimaal. We willen ook in het weekend open zijn voor het publiek. Dat betekent, dat we (zonder dagbesteding) eigen medewerkers aan moeten stellen. Dat zullen we doen met 0-uren contracten. Voor het opzetten van de dagbesteding Landzijde zijn de voorbereidingen gedaan.

2.4 Vrijwilligers

Er wordt gewerkt met verschillende ploegen:

- ❖ De (weekend)voerploeg: een vrij stabiele groep (in 2020 bestaande uit 17 personen)
- ❖ Onderhoud en bouwen: op maandag.. Een stabiele ploeg van 2 vaste personen.
- ❖ Tuinploeg. Op woensdag, voor de Natuurtuin en nieuwe borders: 6 personen. Op donderdag- en vrijdagmiddag voor de Pluktuin: 3 personen. Voor de schooltuin is een wisselende bezetting van vrijwilligers vanuit de scholen inzetbaar.
- ❖ Het bestuur: bestaat uit 7 personen, die 2-maandelijks bij elkaar komen.
- ❖ De klachtencommissie bestaat uit 3 personen. Deze groep is niet bij elkaar geweest.

2.5 Dagbesteding

De dagbesteding op het Hertenkamp is een 'algemene voorziening'. Dat wil zeggen, dat we open staan voor deelnemers vanuit de diverse zorgorganisaties en verwijzers. Leekerweide nam in 2020 de begeleiding van de dagbesteding centraal voor haar rekening voor alle deelnemers. Deze constructie is belangrijk, om daarmee de begeleiding en plaatsing van de deelnemers betaalbaar te houden. Per 2021 zullen wij dat principe overnemen, met de stichting Landzijde als partner.

Op maandag, dinsdag en donderdag was de begeleiding van Leekerweide aanwezig om de deelnemers aan dagbesteding te begeleiden, bij de taken die onze beheerders met de begeleiding heeft afgesproken. De groep startte in januari 2020 met 21 bezette dagdelen per week en eindigde in december met 41, een toename van bijna 100%. Door het coronavirus is in de maanden maart, april, mei niemand geweest. Vanaf 12 juni kwam de dagbesteding weer op gang in een afgeslankte vorm, een bezetting van 30 dagdelen/week. Deze werkwijze heeft tot eind december geduurd. In deze periode is gewerkt met 28 gevulde beschikbare dagdelen per week. Door het bestuur is besloten de overeenkomst met Leekerweide per 31-12-2020 op te zeggen.

De opgestarte werkzaamheden in de Theetuin (bediening etc.) is door het virus weggenomen. De eerste maanden waren hoopvol, de woensdag is een goede dag voor dagbesteding, omdat het dan bedrijvig is, maar niet te druk.

Met de regiomanager van Leekerweide is maandelijks overleg geweest over de lopende zaken. Ook is de samenwerking gevonden: onze medewerkers deden hun BHV opleiding bij Leekerweide.

2.6 Verhuur

In 2020 is de educatieve ruimte voor een aantal zaken verhuurd:

- Enigmahuis, inloop voor pre-dementie. Vaste verhuur op woensdagmiddag en vrijdagochtend (tijdens de Lock downs is er niet verhuurd).
- Yoga met Mieke (gestopt per 13 maart vanwege het virus).
- Tentoonstelling Vlinders en Libellen (gratis).

Dit soort verhuur, dat niet te maken heeft met eigen activiteiten (NME of Theehuis) werd centraal door facilitair afgehandeld.

Voor verhuur is de educatieruimte beschikbaar op de alle avonden en het weekend, tevens op de middagen waarop geen NME activiteiten zijn gepland.

Er zijn veel boekingen afgezegd (feesten, reünies, workshops, Enigma, cursussen)

Ook de vlechtschool heeft de boeking in de zomer afgezegd (corona). Het betrof een boeking voor een hele week, van het hele pand.

2.7 Fondsen

Fondsen zijn geworven bij lokale fondsen. Het betrof in 2020 twee fondsen:

- € 14.000 voor de upgrade van de Schooltuinen (in gedeelten toegezegd door EnzaZaden en door het Ondernemersfonds Enkhuizen)
- € 11.000 voor de upgrade van de natuurtuin (in gedeelten toegezegd door het Ondernemersfonds Enkhuizen en net NME fonds).

2.8 De verwachtingen voor 2021

In 2020 willen we de volgende zaken realiseren:

- ❖ Een groots voorjaarsfeest om de uitgestelde opening van het bezoekerscentrum te vieren.
- ❖ Nieuwe fondsen werven om het bezoekerscentrum verder af te maken.
- ❖ De dagbesteding op een dusdanig niveau brengen, dat het voldoende inkomsten genereert voor onze exploitatie. Daarvoor moet het aantal deelnemers worden uitgebreid naar 8 per dagdeel, met een groepsgrootte van maximaal 10. Een neveneffect zal kunnen zijn, dat de kantine te klein zal worden.
- ❖ Het aanbod aan activiteiten voor dagbesteding verruimen. Dus zoeken naar nieuwe mogelijkheden. Te denken is aan
  - Een milieuploeg (om het plantsoen te 'schoon te houden'),
  - Een kook- en bakploeg voor de horeca,
  - Een knutsel-/ houtbewerkingsgroep
  - Een kaarsenmakerij
  - Een smidse??
- ❖ Doorgroeien naar 8.000 bezoekers op jaarbasis voor het bezoekerscentrum; te herleiden vanuit de betalende gasten van het Theehuis (op telmomenten 3 buiten: 1 binnen).
- ❖ Het aandeel van externe partijen in de publieksactiviteiten opvoeren door samenwerking met/ inzet van bijv.
  - Muziek op schoot 2.0
  - Snuffelochtenden 2.0
  - Dreumesochtend, m.m.v. de bieë.
  - Vertellingen (Lila en Loet, etc.)
  - Meer NME activiteiten voor volwassenen.
- ❖ Het vertrouwde (school)aanbod van de Witte Schuur herijken en uitbreiden. Nieuw mogelijkheden zoeken voor onze diensten.
- ❖ De verhuur van vrije ruimten voor feestjes/ partijen, wel of niet door ons verzorgd.
- ❖ Het aanbod van kinderfeestjes met educatief programma, met een marktconforme prijs.
- ❖ De Theetuin en de kinderboerderij financieel af te zonderen van het totale bezoekerscentrum. Mogelijk ook bestuurlijk. Een extern advies i.v.m. de beste organisatieconstructie lijkt zeer waardevol

3. Schooleducatie NME

3.1 Aanbod

De kracht van NME onderwijs

Het (basis)onderwijs is voor Hertenkamp Enkhuizen (vh. De Witte Schuur) een belangrijke doelgroep. De kracht en doeltreffendheid zit vooral in het doen van veldwerk en het uitvoeren van de praktijklessen. Het levensecht bezig zijn is een werkvorm die vroeger heel gewoon was. Tegenwoordig maken de kinderen vooral virtueel kennis met de omgeving door tv programma's (huisje-boompje-beestje en nieuws uit de natuur) en filmpjes op het digibord. Het spreekt voor zich dat fysieke beleving met alle zintuigen leuker en effectiever is. Kinderen leren door te doen, te beleven, te onderzoeken. Ons programma geënt op de kerndoelen en methodieken die

bij ervaren leren passen. In de afgelopen jaren hebben we onze werkwijze en aanbod aangepast aan de actualiteiten en de verandering in het onderwijs. Wij zijn van NME natuur- en milieu- educatie naar NWT natuur- wetenschap- en techniek overgegaan.

De scholen van Enkhuizen

De Enkhuizer basisscholen nemen sinds 2005 structureel deel aan het NME programma. Sommige scholen gebruiken ons aanbod ter vervanging van de biologiemethode. Onze medewerkers blijven de scholen actief bezoeken, stimuleren, ondersteunen en adviseren. Het is ons streven, dat elk kind per jaar aan twee programma's uit ons aanbod deelneemt. Dit advies wordt doorgaans door de scholen overgenomen. Hieruit blijkt dat de scholen vertrouwen hebben in onze werkwijze en ons aanbod. De scholen mogen van ons ook maatwerk verwachten. De scholen worden minimaal één keer per jaar bezocht om te overleggen over het aanbod, de nieuwe ontwikkelingen en ons advies voor het scholenprogramma.

Schooltuinen

Een schooltuintje; een exclusief aanbod voor de kinderen in de groepen 6 en 7 van alle basisscholen in Enkhuizen. De leerlingen komen wekelijks een lesuur per week naar de tuin om op een eigen stukje grond groenten en bloemen te kweken. De schooltuin biedt leerlingen een rijke leeromgeving, waar de leerlingen naast tuinieren ook leren over het weer, het hanteren van gereedschap en gezond eten. Ze zijn bezig met het ontwikkelen van vaardigheden, met werkhouding en samenwerking.

De urgentie om kinderen meer bewust te maken van de relatie voeding en gezondheid is toegenomen. De schooltuin is een bijzonder sterk instrument om hier heel concreet aan te werken.

Kengetallen:

- Voor de schooltuinen waren 2 medewerkers actief: de leerkracht en de tuinman, beide voor 14 uur per week, gedurende het tuinseizoen.
- Een belangrijke taak voor de medewerkers is het communiceren met de scholen en de sponsors. De laatste groep is heel bepalend voor het voortbestaan van de tuinen. Alles draait op deze financiële ondersteuning. De gemeente doet een bescheiden duit in het zakje. Zie de financiële resultaten elders.

3.2 Resultaten

3.2.1 NME afdeling

In dit hoofdstuk zien we de resultaten van de afdeling, weergegeven in tabellen en grafiekengrafieken.

De NME-activiteiten zijn geclusterd in 4 segmenten:

1. **Schoolprogramma:** Aangeboden jaarprogramma aan alle scholen (PO, OV en BSO) binnen de regio West-Friesland; het betreft ca. 120 scholen
2. **Schooltuin programma:** Een exclusief programma voor de scholen van Enkhuizen.
3. **Recreatief:** Diverse activiteiten tijdens vakanties/ workshops/ speciale activiteiten voor peuters/kleuters
4. **Overige:** Alle activiteiten die in de andere clusters niet passen: evenement, verjaardagfeestje, cursus of presentatie

Overzicht 2020	Aantal x uitgevoerd	Aantal deelnemers
schoolprogramma	45	1.200
Recreatief	61	900
overige	3	30
schooltuin	84	1.800
Totaal uitvoering NME	183	3630

Verklaring van de tabel:

Deze tabel geeft de NME activiteiten in 2020 weer, het jaar waar het coronavirus het heft in handen kreeg. Als gevolg van de maatregelen zijn de scholen vanaf medio maart tot juni in Lock down gegaan. Alle geplande activiteiten in die periode zijn geannuleerd. Van de 105 geplande lessen in de eerste helft van 2020 konden we er maar 15 (in januari & februari) uitvoeren, er waren 90 annuleringen. In andere jaren zagen we dat scholen vaak ook 'spontaan' boekten in die periode, dit was nu natuurlijk ook niet mogelijk. Deze crisis heeft invloed op alle activiteiten in 2020.

Schoolprogramma: De resultaten van 2020 zijn zeer mager. Na de annulering van de voorjaarsactiviteiten van schooljaar 2019-2020, bleven de boekingen ook voor het volgende schooljaar (2020- 2021) achter. De scholen staan onder de druk van corona en hebben geen zicht op wat mogelijk wordt. Daarom is planning voor een langer termijn lastig te maken. Hierbij komt de organisatie van de klas, het inschakelen van ouders / begeleiders en/of het regelen van vervoer. De terughoudendheid is daarom zeer begrijpelijk. We hebben daarom ons schoolprogramma waar we konden aangepast met extra gastlessen. We komen dan in de klas met materialen. Voor deze werkvorm was goede belangstelling.

Recreatief: De uitvoering van de recreatieve activiteit ging bijna volgens de planning. De geplande activiteiten voor in de periode maart t/m juni zijn in aangepaste vorm doorgegaan. Vanaf juli hervatten we de uitvoering met inachtneming van de coronamaatregelen, o.a. een beperkt aantal deelnemers.

20x workshops/activiteiten: vooral tijdens de schoolvakanties

14x kleuters/peuters: 'Kaatje kip' en 'snuffelochtend'

2x volwassenen: nachtvlinders & libellen

25x doorlopende activiteiten: GPS-, vlinderspeurtocht, zomer-avonturentas

Overige: In 2020 zijn er 3 verjaardagfeestjes geweest. De geplande vogelcursussen (maart/april en november) zijn geannuleerd. Ook zijn de geplande evenementen van 5 mei, schapenscheerdersfeest, het herfstfeest en de activiteiten rond de kersttijd niet doorgegaan.

3.2.2 Schooltuintjes:

Schooltuinen: het schooltuinwerk ging medio maart van start. Dit jaar dus precies tijdens de lockdown! Hierdoor zijn de voorbereidende lessen in de klassen misgelopen. In de loop van april is in samenwerking met leerkrachten een aangepaste werkvorm bedacht, waarbij slechts enkele leerlingen tegelijk op de tuin kwamen. In juni zijn de lessen met de volledige klassen hervat.

- Ondanks de corona-crisis hebben 150 leerlingen, verdeeld over 7 groepen, op de schooltuinen getuinierd en het schooltuinprogramma gevolgd;
- 2 klassen hebben dit jaar door de coronamaatregelen de schooltuinen moeten missen. Dat betreft 50 leerlingen.

Boerenkool met benen

De pluktuin:

In de oostelijke hoek van het terrein ligt de pluktuin. Het is voor bewoners van Enkhuizen en omgeving een extra kans om kennis te maken met groenten en bloemen van de koude grond.

De zaden en planten die niet werden gebruikt door de kinderen op de schooltuinen, werden verwerkt in de pluktuin, al werden daar ook andere producten gezet (pompoenen, diverse soorten bloemen, aardappelen, aardperen).

De meeste mensen kwamen in juni, juli en augustus naar de pluktuin. De meeste van hen gingen met bloemen naar huis, vaak ook met een streng uiten of een paar courgettes of augurken, of een kilo'tje aardappelen. Soms met armen vol. Nagenoeg iedereen liet een eigen vrijwillige bijdrage achter, om daarmee het voortbestaan van de pluktuin te waarborgen (aanschaf gereedschap, speciale zaden/ planten).

De hobbytuintjes:

Om meer mensen bij de activiteiten op de schooltuinen te betrekken en om ze te laten ontdekken of zij ook 'groene vingers' hebben, zijn overgebleven tuintjes uitgegeven aan geïnteresseerden uit de stad. Deze hobbytuiniers kregen net zoals de kinderen een eigen tuintje. Zonder uitzondering zijn deze mensen zeer enthousiast. Tijdens de instructie van de lessen voor de kinderen deden de tuiniers gewoon mee, om daarna ook hun opdrachten uit te voeren. Uiteraard stond het hen vrij om eigen voorkeurplanten/ -zaden mee te nemen.

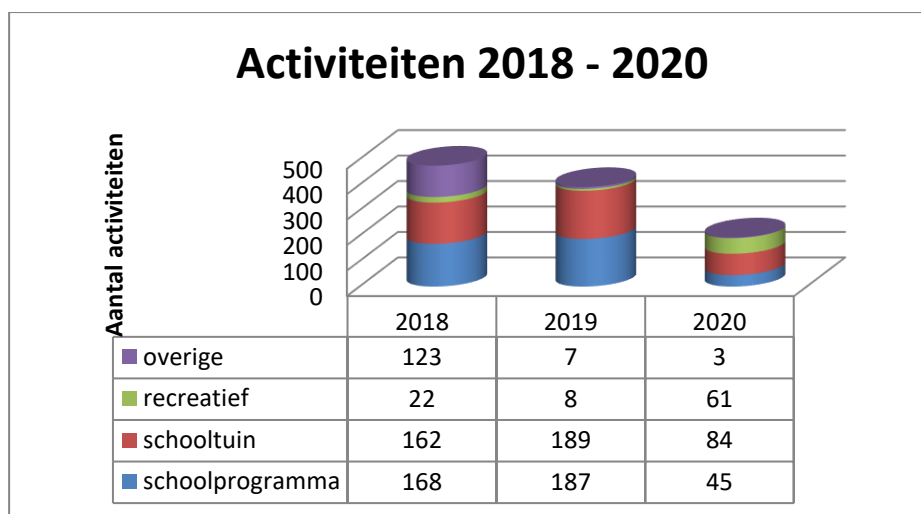
Het afgelopen jaar hebben we op de schooltuinen het volgende bereikt:

- Ondanks de corona-crisis hebben 150 leerlingen, verdeeld over 7 groepen, op de schooltuinen getuinierd en het schooltuinprogramma gevolgd;
- 2 klassen hebben dit jaar door corona maatregelen de schooltuinen moeten missen. Dan hebben we het over 50 leerlingen.
- Ca. 500 familieleden van de leerlingen (ouders, broertjes, zusjes, opa's en oma's) hebben over de schooltuinen gehoord en in meer of mindere mate groenten van de schooltuinen gegeten;
- Ca. 30 ouders (ook opa's/oma's) waren actief als hulpouder betrokken bij de schooltuinen en ca. 100 ouders hebben de schooltuinen een of meerdere keren bezocht tijdens de vakanties;

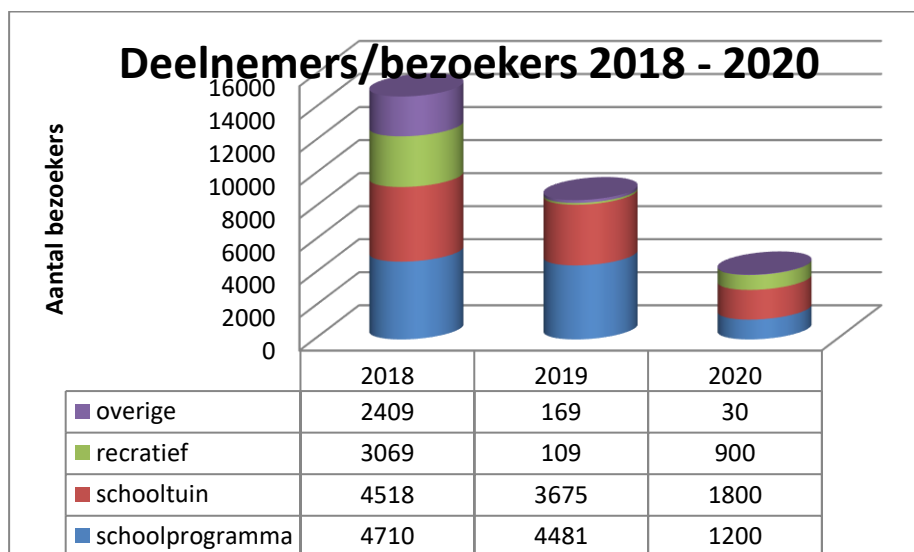
- 28 inwoners van Enkhuizen hebben een hobbytuintje gehad. Ze zijn zonder uitzondering allemaal zeer enthousiast over het aanbod.
- 6 mensen hebben 1 of 2 dagdelen per week vrijwilligerswerk gedaan in de schooltuintjes en/of de pluktuin.
- Ca. 200 inwoners van Enkhuizen en de regio hebben de pluktuin bezocht, voornamelijk in de zomervakantie;
- 530 personen hebben de facebookpagina van de schooltuinen gevolgd;
- Ca. 12.500 mensen hebben schooltuinberichten op facebook gezien door het delen van de berichten op de facebookpagina van Hertenkamp Enkhuizen en in de facebookgroep 'Je bent Enkhuizer als ...';

In de onderstaande grafieken zijn de resultaten van 2020 weergegeven in vergelijking met de voorafgaande 2 jaar.

Grafiek 1: overzicht resultaten van de laatste 3 jaar

Grafiek 2: overzicht aantal deelnemers de laatste 3 jaar

Verklaring van de resultaten:

Het totaal beeld geeft een goed indruk van het gevolg van de corona pandemie. Het gehele schoolprogramma vanaf maart 2020 is geannuleerd, het betreft 105 activiteiten. Ook de inschrijvingen voor het schoolprogramma

2020-2021 is matig en terughoudend. In de periode september –december 2020 hebben we 35 lessen uitgevoerd. In vergelijking met andere jaren is het ca. 25 minder lessen. De lessen op de schooltuinen zijn later van start gegaan en 2 klassen hebben zich teruggetrokken. Hierdoor is het aantal lessen vergeleken met de afgelopen jaren gehalveerd.

De geplande evenementen en vrijetijdsactiviteiten voor de maanden maart - juni werden geannuleerd. De activiteiten/workshops vanaf juli werden met een beperkt aantal deelnemers uitgevoerd en soms geannuleerd. Het aantal uitvoeringen overstijgt de afgelopen twee jaar. Dat komt omdat in 2018 en 2019 onze locatie ontoegankelijk was i.v.m. de nieuwbouw en we daarom geen publiek konden ontvangen. Het totaal aantal deelnemers is daardoor beperkt gebleven.

Discussie:

- 2020 heeft ons voor nieuwe uitdaging gesteld. Het zoeken naar nieuwe werkvormen waarbij de leerkracht nog minder belast wordt, heeft geresulteerd in een aanbod van nieuwe lessen. Praktijklessen in de klas vereisen een zelfstandige leerhouding. Dit kan niet verwacht worden van de leerjaren t/m groep 6.
- Omdat er relatief meer tijd was (corona) tijdens de inwerkperiode van de tweede educatieve medewerker, gingen de twee medewerkers samen naar de scholen. Dit zal in de toekomst niet mogelijk zijn.
- Het digitale aanbod was een poging om de NME in het beeld te houden én een nieuwe werkvorm te verkennen. We hebben de indruk dat het onderwijs er niet op zit te wachten.
- Het is ons nog nadrukkelijker duidelijk geworden, dat onze kracht juist zit in onze kernwaarde “levensechte leersituatie” en dit is ook wat de scholen van ons willen en verwachten.
- In het schoolprogramma hebben we meer workshops op de schoollocatie aangeboden. Deze werkvorm wordt in de komende jaren doorgezet. We verwachten voor de groepen 3 t/m 6 van de school dat er extra begeleiding aanwezig is (leerkracht en vrijwilliger).
- Ondanks de beperkingen die de coronamaatregelen inhielden, hebben we steeds naar mogelijkheden gezocht om toch activiteiten aan te bieden. Met beperkt aantal deelnemers en afstand houden tussen volwassenen.

overzicht boeking schoolgids 2020

Item/naam	Groepen	Leerlingen
MEC avonturenpad: Het wordt zomer in het kabouterbos	19	416
MEC avonturenpad: Met Stip	10	195
MEC buitenles: GPS-Bomenspeurtocht	10	219
MEC buitenles: Handje helpen	21	161
MEC buitenles: Onderzoekers in de natuur	4	82
MEC buitenles: Op de kinderboerderij! - middenbouw	9	189
MEC buitenles: Op de kinderboerderij! - onderbouw	9	188
MEC buitenles: Sloopjessafari	8	165
MEC buitenles: Stadsvogels - Gluren bij de burens	13	296
MEC Kookworkshop in de Klas	6	163
MEC leskist: Smaakleskist	1	70
MEC leskist: Waterkringloop	1	0
MEC ontdekdoos: Rupsen en vlinders	1	110
MEC uitleen: Vlinderweekkast	1	110
MEC workshop: Energieproefjes in de klas	10	270
MEC workshop: Missie bloembol!	4	97
MEC workshop: Oude apparaten demonteren	4	110
MEC workshop: TE GEK! Proefjes met zintuigen	10	229
MEC workshop: Uilenballen pluizen	8	220
MEC workshop: Zonnebloem op zonne-energie	3	69
	152	3359

Doorkijkje naar 2021

Zoals het er nu naar uitziet zijn we in de eerste maanden van 2021 nog steeds in de greep van het coronavirus met alle beperkende maatregelen van dien. Het recreatieve activiteitenprogramma is gevuld, de inschrijving

kan beginnen.... Naast de vakantieactiviteiten staan ook cursussen voor volwassenen en seizoen evenementen in de planning. Maar het is nog afwachten wat er kan en mag worden uitgevoerd.

4. Syngentahoeve

2 nieuwe mini ezeltjes

2 jonge Hampshire down schapen lammetjes

4.1 Algemeen

2020 was voor de kinderboerderij het eerste jaar dat we eindelijk open konden voor publiek, maar helaas ook weer dicht moesten in verband met corona. Veel positieve reacties van bezoekers en veel leermomenten, waar we aanpassingen moesten en konden doen in het belang van de dieren en bezoekers.

4.2 Dieren

➤ Nieuwe dieren:

De eerste dieren die wij nieuw mochten verwelkomen afgelopen jaar waren 2 mini ezels. We hebben voor mini ezels in de kinderboerderij gekozen, omdat het leuke kleine dieren zijn, maar met een heel hoog ahhh- en knuffel gehalte. Vele bezoekers komen speciaal om even met de ezeltjes te knuffelen. In maart zijn 2 hele jonge Hampshire-down schapenlammetjes aangekocht. Allebei nog aan de fles. Overdag op de boerderij en s 'nachts met de verzorgster mee naar huis. Als er bezoekers waren, was dat een super moment om samen even met de verzorgster een flesje te kunnen geven.

Voor de Pasen wilden we kuikens, dus via een goede broederij eieren aangekocht en in de broedmachine gelegd, dit resulteerde in 6 kuikens, Noord Hollandse Blauwen: 4 hennen en 2 hanen. Onlangs is 1 van de hanen verhuisd, want dat werd ruzie in het hok.

Via een andere kinderboerderij hebben we 3 mooie pauwkuikens gekregen. 1 haan en 2 hennen. Hopelijk zullen zij komend jaar in vol ornaat over het terrein paraderen.

In maart kregen we een varken aangeboden, dit leek ons een geschikt moment om het oude varken een vriendje te geven. Want varkens leven graag samen. Echter, het is geen liefde geworden en gedogen ze elkaar enkel.

Figuur 1: De verzorgster geeft de fles

➤ Gezondheid:

2020 was een redelijk rustig jaar met uiteraard de jaarlijkse entingen en enting van de nieuwe dieren. De lama's vertonen nog steeds huidproblemen, in overleg met de dierenarts hebben we besloten om dit zo te laten. Behandelen en scheren is een kostbare en tijdrovende klus. De dieren zijn niet halster-mak en dus

moelijk te hanteren. Alles zou onder algehele verdoving moeten gebeuren, onder toezicht van de dierenarts.

➤ Fokbeleid

Aangezien de schapen en geiten nog jong waren zijn deze in 2019 niet gedekt. Wel had de hertenbok goed zijn werk gedaan. In 4 weken tijd in juni en juli zijn er 5 jonge hertjes geboren. Dit zorgde voor veel bekijks van de bezoekers en uiteraard was er beschuit met muisjes te krijgen in de theetuin, wat een feest!

Eind dit jaar hebben we dankzij een donatie een jonge Poll Dorset schapen ram aan kunnen kopen en inmiddels zijn de 2 Poll Dorset schapen gedekt. Ook hebben we een bonte Toggenburger bok gekocht. Deze heeft inmiddels alle 4 de (kruising) Toggenburger geiten gedekt. Van Sprookjeswonderland is een Nubische bok geleend. Deze zal zijn werk nog moeten doen. Er is gekozen voor een iets later dek-tijdstip dan de meeste boeren doen. Zo zorgen we ervoor, dat er in de zomervakantie nog steeds leuke lammetjes te zien zullen zijn voor de bezoekers.

De voltallige groep

➤ De weidedieren

➤ De lama's:

De lama's blijven regelmatig onderwerp van gesprek;

- Ze blijven een grote kostenpost en zijn nog steeds niet leuker geworden.
- Ze hebben een grote afdruk op het veld, waardoor het sneller vertrap wordt.

Bij de overdracht van het beheer van het Hertenkamp is over de lama's één duidelijke afspraak gemaakt met de gemeente en met Leekerweide: de lama's mogen blijven; we verzorgen ze totdat er door natuurlijk verloop nog twee lama's over zijn. Op dat moment is er geen sprake meer van een kudde en worden de laatste twee lama's overgeplaatst.

Deze afspraak moet blijven staan om onrust in de dagbesteding en de bevolking van Enkhuizen te voorkomen.

➤ De herten

Hun positie is sterk. Van 'oudsher' zijn deze op de weide aanwezig, hun aanwezigheid is dus historisch bepaald en hun draagvlak bij de bevolking is zeer groot. Welk kind in Enkhuizen heeft niet in zijn vroege jeugd de hertjes gevoerd? Het is onze zorg en taak om de populatie in goede conditie te houden. Dat houdt o.a. in, dat we te enthousiaste voerders moeten wijzen op gezonde voeding voor de dieren. En dat valt, eerlijk gezegd, niet mee. Berend botje heeft nieuwe voerbordjes gesponsord in de hoop zo mensen meer bewust te maken van de dingen die ze wel en niet kunnen voeren.

4.3 Stallen en omgeving

In de stallen zelf is er weinig veranderd. Maar om het stalgebouw heen is er afgelopen jaar een hoop bijgebouwd.

- De varkens hebben een eigen verblijf gekregen met nieuwe hokken. Zo kunnen de bezoekers ze wel zien, maar niet bij ze komen.

- De kippen hebben nieuwe verblijven gekregen. Groot genoeg om in te kunnen verblijven bij een ophokplicht.
- De konijnen hebben een groot hok met een groot “knuffel” terrein gekregen.
- Op het veld staan 2 nieuwe schuilstallen. De oude was vervallen, deze is helemaal verwijderd en op de zelfde plek is een prachtig nieuw exemplaar geplaatst. Op beide weides staat nu hetzelfde schuilverblijf om zo toch eenheid te houden.
- Achter op het terrein is een schuilhok met uitloop gerealiseerd voor de dek bok en dek ram. De mensen langs het hek kunnen ze van een afstand wel zien, maar niet erbij. Ook omdat de geur niet altijd gewaardeerd kan worden, staan ze daar op afstand. Wel kunnen ze van de zomer op mooie dagen gebruik maken van het veld, dat door middel van een poort direct toegankelijk is vanaf hun eigen terrein.

4.4 Stagiaires

Afgelopen jaar hebben we weer een aantal stagiaires mogen begeleiden. Een paar die van het Clusius College in Alkmaar afkomstig zijn en de mbo opleiding diervverzorging volgen. Maar ook een aantal snuffelstages afkomstig van het vmbo. Allemaal geven ze aan het een fijne stage plek te vinden en kunnen ze goed mee komen met het team. Een paar hebben zelfs een aanvraag gedaan voor een tweede stageperiode bij ons.

4.5 Vrijwilligers

We hebben een leuke en betrokken ploeg voervrijwilligers. Ze zijn allen gek op en met de dieren en komen met veel plezier de dieren voeren. Ze denken goed mee en staan voor alle nieuwe dingen open. Ze vinden het heel fijn om meegenomen te worden in de nieuwste ontwikkelingen en staan iedere keer weer versteld van alle veranderingen. Sommigen lopen al een aantal jaren mee en hebben dus elke stap meegemaakt. Maar wat zijn ze enthousiast en blij met alle mooie dingen die om de dieren heen gebeuren. We hebben weer een aantal nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen en hebben helaas ook afscheid moeten nemen van een paar vrijwilligers, die helaas geen tijd meer hadden.

We hebben gelukkig afgelopen jaar een aantal keren bij elkaar kunnen komen met bijna alle vrijwilligers. Even iedereen op de hoogte brengen van de nieuwe ontwikkelingen en met z'n allen even overal langs lopen en de werkzaamheden doorlopen. Ook was er ruimte voor vragen en voor opmerkingen. Ze dragen problemen aan en denken graag mee aan de oplossing.

4.6 Activiteiten

Afgelopen jaar is er een aantal activiteiten geweest, maar helaas konden ook een heleboel activiteiten helaas niet doorgaan. Gelukkig zijn de activiteiten die wel doorgingen goed ontvangen bij de bezoekers en zijn zeker voor herhaling vatbaar.

Kaatje kip is één van onze nieuwste activiteiten. In samenwerking met de West-Friese bibliotheek komt er 1 x per maand een voorleesvrijwilligster. Samen met diervverzorgster brengt zij een kinderboerderijdier in het spotlicht. Deze activiteit is voor kinderen van 0 tot en met 4 jaar en loopt erg goed.

Dierendag konden we dit jaar gelukkig ook vieren. Wel met een kleiner aantal belangstellenden, met nog wat coronabeperkingen. De inschrijvingen waren helemaal vol en iedereen heeft genoten van alle activiteiten in en rondom de kinderboerderij.

Elke vakantie komt Boer Gijs voorbij met het boeren-doe-boek. Een activiteit waar altijd veel animo voor is. De kinderen helpen en werken goed mee op de boerderij en doen goed hun best om zo snel mogelijk met de kruiwagen het parcours rond te komen. Aan het einde zijn er dan lekkere pannenkoeken die ze gezamenlijk mogen eten samen met een beker limonade.

4.7 Bezoekers

We begonnen 2020 goed met veel bezoekers, die allemaal nieuwsgierig waren naar de nieuwe dieren en alles eromheen. De kinderen konden heerlijk spelen terwijl de ouders genoten van een kop koffie en een stukje taart. Helaas heeft corona veel roet in het eten gegooid. We zijn periodes helemaal dicht geweest en ook hebben we een tijd op reservering gewerkt. Ook op reservering hadden we veel mensen die het toch heerlijk vonden om de boerderij even een half uurtje voor zichzelf te hebben. Zo was er ook meer ruimte om vragen te

stellen aan de verzorgster en meer te kunnen knuffelen met de dieren. Voor mensen in de risicogroepen was dit een uitgelezen kans om toch de deur uit te gaan, zonder je heel druk te hoeven maken om besmet te raken. Gelukkig hebben we na de eerste lockdown ook de poorten gewoon weer wagenwijd open kunnen zetten. Doormiddel van key cords wisten we precies hoeveel mensen er op het terrein aanwezig waren en hoefden we ons geen zorgen te maken dat er teveel mensen tegelijk aanwezig waren. Waren de key cords op, dan moesten de bezoekers even buiten de poorten wachten, totdat er weer mensen vertrokken. Gelukkig is dat maar zelden voorgekomen.

Helaas hebben we het jaar af moeten sluiten met een tweede lockdown en zijn de poorten weer op slot.

4.8 Verwachtingen voor 2021

- De poorten weer open! Zoveel prachtigs wil je toch met iedereen delen!
- 2021 hopen we onze eerste eigen gefokte lammetjes te mogen verwelkomen. We beginnen het lammerseizoen eind april, begin mei. En in juni/juli verwachten we weer jonge hertjes.
- We willen nog een mooie klimgelegenheid realiseren voor de geiten, iets waar ze zich lekker op uit kunnen leven en leuk is om naar de kijken. Samen met de klusvrijwilligers willen we wat op papier gaan zetten en kijken of dat ook uit te voeren is.
- De Hertenweide aanpakken, zodat het beter en sneller groeit en minder snel kapot getrapt word.
- De activiteiten die weer gaan lopen. We hopen dit jaar natuurlijk alle feestdagen weer uitbundig te kunnen gaan vieren, met leuke aansluitende activiteiten.

5. Terrein- en gebouwenbeheer

5.1 Algemeen

Het beheer werd uitgevoerd door de gebouwen- en terreinbeheerder. Het terrein om de gebouwen en de dierenweide waren sterk verwaarloosd. Na de verbouwing en de aanpassing van het terrein in 2019 is er in 2020 vooral veel gebouwd: quarantainestallen, hooiberg, konijnenhokken, een vlonder in de vijver, kippenhokken, een varkenshok en schuilhutten op de weiden. Daarnaast was er veel in te richten: de Theetuin, het leslokaal, de keuken en als laatste ook nog de kantine van de dagbesteding. Er is dus nogal wat gebeurd. Veiligheid is een belangrijke item in het werk, zowel voor onszelf, de vrijwilligers, de dagbesteding als de bezoekers. Onze beheerder is gediplomeerd met het VCA diploma en is tevens degene die de veiligheidscoördinatie doet.

5.2 Gereedschappen en materialen

Er werd in eerste instantie gewerkt met oud gereedschap, uit de nalatenschap van Leekerweide. Langzaam maar werd dit oude spul vervangen door nieuw en ontbrekend gereedschap werd, voor zover dat kon, aangeschaft. De bouw van nieuwe dingen, binnen en buiten, vraagt veel materiaal. Dat was meestal de hoogste kostenpost; hoewel daarvan ook een flink deel werd gesponsord door zowel de kleinere sponsoren als grote.

De focus voor al het bouwen is gelegd bij ‘eenheid in materialen, bouwwijze en kleurgebruik’, aansluitend bij de bouwstijl van het bezoekerscentrum, bijv. alle bouwwerken zijn van hout, Douglas, en de hekken en poorten zijn in stijl bijgepast.

5.3 Vrijwilligers

Het gehele jaar konden we profiteren van de vakkundige inbreng van een tweetal goede, technische vrijwilligers. De vrijwilligers waren elke maandag aanwezig; een zeer trouw duo, die het ook heel leuk vindt om dit project te helpen opbouwen.

5.4 Taakverdeling

Het was niet doenlijk om de taken strak gescheiden uit te voeren. Enerzijds omdat tuinonderhoud grotendeels vastzit aan de seizoenen, waarmee tijd voor andere taken vrijkwam. Anderzijds omdat door de voortgang van het gehele project moest worden ingesprongen op actuele vraag van de andere medewerkers en de aanwezige aannemers: een kast in de educatieve ruimte, een kast in de stallen, een opbergsysteem en balie in het Theehuis, etc.

6 Natuurtuin

6.1 Algemeen

We zijn het jaar begonnen met de insteek om het onderhoudsniveau van de natuurtuin op te krikken. Er was sprake van veel achterstallig onderhoud, in alle plantvakken. Bij het werk in de Natuurtuin was er tijdelijk professionele ondersteuning van Jan de Vries ('Grijs wordt groen'). Met hem zijn plannen gemaakt voor een upgrade van de natuurtuin uit te voeren in 2021. De fondsen daarvoor zijn aangevraagd en gehonoreerd. Halverwege het jaar heeft De Vries als eerste onderdeel van het plan een boomhut geplaatst bij de natuurspeeltuin. De andere werkzaamheden zullen binnenkort worden uitgevoerd.

6.2 Vrijwilligers

Voor het werk in de natuurtuin en het onderhoud van de borders bij de gebouwen zijn inmiddels 6 vrijwilligers actief. Het groepswerk vindt plaats op de woensdagochtend, soms ook incidenteel op andere momenten. Zij dragen hun steentje merkbaar bij. Zij assisteren de terreinbeheerder en kunnen zelfstandig taken uitvoeren.

6.3 Conclusies terrein en gebouwen

Geen tijd om stil te zitten, er was veel te doen. De resultaten zijn goed, de waardering van derden is hoog. Dat loont alle moeite.

- ❖ De inzet van de vrijwilligers was van groot belang om het terrein, de gebouwen en de tuin op te knappen en nieuwe onderdelen toe te voegen.
- ❖ De kwaliteit en het assortiment van het gereedschap zijn nog niet op het gewenste niveau.

6.4 Verwachtingen voor 2021

- ❖ Veel tijd zal gaan zitten in het reguliere onderhoud, nu de meeste bouwwerken zijn geplaatst.
- ❖ De upgrade van de natuurtuin afronden. Verder zijn er nog wensen genoeg:
  - De vernieuwing van de natuurtuin voor het publiek nog aantrekkelijker maken. .
  - Een gedeelte van de hertenweide gebruiken voor een goede buiten-kinderactiviteit.

7. Horeca/Theetuin

7.1 Algemeen

Het jaar 2020 zou het jaar zijn van de echte start . De inrichting van de keuken was rond, de bezoekersruimte was ingericht, er waren proefronden geweest voor keuken en bediening (met dagbesteding). Nu zou het gaan gebeuren. Vanaf 1 januari liepen de bezoekersaantallen snel op en de bekendheid met de Theetuin in de stad groeide. Maar na 2 ½ maand moest de Theetuin gesloten worden. De Lock down duurde tot 1 juni. De zomer kwamen we goed door, maar zonder dagbesteding in de bediening; dus met eigen personeel.

In oktober volgde de tweede Lock down, die het hele verdere jaar duurde. Gelukkig kon de ruimte benut worden door de deelnemers van de dagbesteding als kantine en extra werkplek.

7.2 HACCP

In de horeca, met name in de keuken en de bediening, is hygiëne een belangrijk item. Om dit in de Theetuin te garanderen zijn de medewerkers in 2020 geschoold in de vereiste HACCP kwalificatie.

7.3 Kooklessen

Door de pandemie zijn de kooklessen komen te vervallen.

7.4 Resultaten

➤ Medewerkers:

Intern Horecabeheerder met 0,14 fte, 3 personen met 0 – uren contract.
Dagbesteding op woensdag: 3 deelnemers, een begeleider en een vrijwilliger.

➤ Leveranciers:

Met een aantal leveranciers zijn contracten afgesloten: LEZA (kassasysteem), Veldboer Eenhoorn (horeca), TIKTAK koffie, OLA (ijs), Vrumona (frisdranken).

➤ Openingstijden:

Het bezoekerscentrum is alleen op maandag gesloten. Tijdens de zomermaanden is De Theetuin geopend op woensdag t/m zondag van 10.30 – 16.30 uur. Vanaf de herfstvakantie t/m de meivakantie zijn de openingsdagen woensdag, vrijdag, zaterdag en zondag. Dat betekent, dat op de andere weekdays wel de kinderboerderij, het NME gedeelte, de kantoren en de natuurtuin bereikbaar zijn.

➤ Verhuur:

Verhuur van alle ruimten van het bezoekerscentrum lopen via de Theetuin. Ook initiatieven van NME of kinderboerderij moeten hier worden gereserveerd.

Vaste verhuur:

- ❖ Wekelijks vanaf 1 september '19, op de donderdagavond: Yoga met Mieke.
- ❖ Op woensdagmiddag en vrijdagochtend: de Enigmagroep.
- ❖ Losse verhuur is bijna het gehele jaar geannuleerd.

➤ **Bezoekers:**

De doelgroep is divers: aan de ene kant deelnemers aan ons publieksprogramma (cursussen/ workshops, etc.) aan de andere kant de spontane bezoeker, wandelaar/fietser die even binnenkomt. De bezetting door bezoekers van de Theetuin was wisselend, afhankelijk van het weer, weekend of werkdag en 'is er een activiteit die dag?'. De pieken lagen duidelijk in de weekenden en op dagen met een georganiseerde activiteit. Hopelijk worden de ruimten van bezoekerscentrum weer vlot verhuurd voor een feestje of partijtje/ rouwen of trouwen. De diverse onderdelen worden op dit moment ontwikkeld.

7.5 Plannen voor 2021

We staan in de startblokken om weer open te gaan. We zullen dan de nodige PR aandacht geven aan onze aanwezigheid. Het zal weer een startjaar worden, waarbij we tijdens de eerste maanden de ontwikkelingen in de Theetuin goed zullen volgen en constant bij moeten stellen. Het gaat daarbij om personele inzet, bezoekersaantallen en -interesses, de kaart, de openingstijden, leveranciers, etc.

- We gaan nieuwe activiteiten implementeren. Deze activiteiten bestaan uit verhuur, maar ook uit de begeleiding van (kinder-) feestjes, workshops van de NME afdeling, mogelijk ook de inzet als trouwlocatie of rouwbijeenkomst.
- Om inzicht in de bezoekersaantallen te krijgen, worden de bezoekers aan de Theetuin geteld. De verhouding bezoekers : kijkers houden we op 5 : 1.
- Het aandeel van de dagbesteding bij de bediening breiden we zo snel mogelijk uit. In eerste instantie weer de woensdag en vervolgens ook de vrijdag.

8. Facilitair

De afdeling facilitair bestaat uit 3 werkvelden: administratie, PR/communicatie en schoonmaak.

8.1 Administratie

De administratie richt zich voornamelijk op de financiële kant van de organisatie. Door veelheid aan activiteiten moest er veel geregeld worden aan de financiële administratie. Het werk is vaak 'onzichtbaar' voor anderen (en daardoor misschien ook ondankbaar), maar het is van essentieel belang dat dit goed wordt uitgevoerd. Met goede ondersteuning van de penningmeester liep de administratie prima. Door de pandemie was er tijd om alle administratieve zaken goed op orde te houden; de puntjes op de i te zetten.

De fondsen die zijn aangevraagd in 2020 zijn afhankelijk van de vorderingen van het werk, verantwoord en afgesloten.

Om het werken in het administratiepakket makkelijker te maken, en inzichtelijker, is er voor het eerste jaar gewerkt met Snelstart.

8.2 PR & Communicatie extern

De afdeling PR & communicatie houdt zich vooral bezig met de externe communicatie. Het doel is om de organisatie zichtbaar te maken en positief te profileren en het 'gedachtengoed' van de organisatie uit te dragen. Men krijgt te weten waar we mee bezig zijn; dit draagt bij aan onze groeiende bekendheid en het draagvlak in de maatschappij.

Praktisch gaat het om beheren van de eigen digitale en papieren communicatiemiddelen en contact met de mediabronnen (redacties van kranten etc.)

Middelen:

De communicatie wordt verspreid middels verschillende media. Zowel de digitale media zoals sociale media als (week)bladen worden ingezet.

Media bronnen en resultaten 2020

Eigenbeheer:

Website www.hertenkampenkhuzen.nl

- Eigen website/agenda: In januari 2020 is de nieuwe website www.hertenkampenkhuzen.nl de lucht in gegaan. Deze website is een mooi 'visitekaartje' van de organisatie. Alle verschillende vitale onderdelen van de organisatie zijn in een oogopslag te vinden.
- Een onderdeel van de homepage bevat de agenda en de facebook pagina: <https://www.facebook.com/hertenkampenkhuzen/> Deze onderdelen zijn zeer dynamisch en alle berichten met betrekking tot activiteiten komen hier te taan.
- De website is door ca. 10.500 bezoekers 30.400 keer bezocht.

Sociale media (FB en Instagram). <https://www.facebook.com/hertenkampenkhuzen/>

- Deze mediapagina's worden door meerdere 'auteurs' beheerd. Op de FB zijn er minimaal (gemiddeld) 2x per/week berichten geplaatst. Deze pagina: <https://www.facebook.com/hertenkampenkhuzen/> heeft ruim 1.200 volgers. Meer dan de helft bestaat uit inwoners van Enkhuzen

Nieuwsbrieven

- e-nieuwsbrieven/berichten (directe communicatie) naar geadresseerden. Met de nieuwsbrief informeren we de abonnees over het reilen en zeilen van de organisatie. In 2020 zijn 6 nieuwsbrieven verstuurd naar ruim 400 abonnees.

Extern:

- Kranten (huis aan huis, NHD) : de berichten in de kranten worden goed gelezen. In 2020 zijn 55 persberichten gestuurd naar 35 mediabronnen/adressen
- informatiefolders : er is een algemene informatie folder gemaakt (1000 oplagen). Deze zijn bij verschillende locatie verdeeld.
- Posters: er zijn 15x posters/flyers gemaakt voor de activiteiten. Deze zijn verspreid vanuit de balie.

Afb: de vernieuwde website.

8.3 Schoonmaak

De schoonmaakkploeg bestaat uit twee personen, die samen de 5 wekdagen (à 2 uur) het schoonmaken van de ruimten in het bezoekerscentrum verzorgen.

De deelnemers aan dagbesteding houden hun eigen ruimten bij, dit is een huishoudelijke taak van de groep. Tijdens de weekenden in de Theetuin verzorgen de horecamedewerkers de schoonmaak van hun eigen ruimten.

➤ Onderdelen

Alle ruimten van de voormalige Witte Schuur krijgen 1x per week een schoonmaakbeurt, met uitzondering van de toiletgroep, die elke dag wordt gedaan. In de Syngentahoeve wordt de toiletgroep (openbaar) bijgehouden en de douche van de dagbesteding wordt wekelijks gespoeld i.v.m. legionella.

➤ Materialen en gereedschappen

Alle onderhoudsmaterialen zijn niet belastend voor het milieu, een bewuste keuze. De gereedschappen, die voor goed werk nodig zijn en dus ook aan slijtage onderhevig zijn, zijn in de loop van het jaar vervangen.